

CZU: 81'27'373.2

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3984833>

DENUMIRILE PERSOANEI ÎN FUNCȚIE DE VÂRSTĂ ȘI ÎNRUDIRE. IDENTITATE ȘI ALTERITATE ÎN CIRCUMSTANȚE SOCIOLINGVISTICE ACTUALE

Raluca Miruna SOISUN

Universitatea de Stat din Moldova

Cercetările actuale examinează identitatea persoanei „individ al speciei umane, om considerat în totalitatea însușirilor fizice și psihice, ființă omenească, ins”, raportând-o la alteritate. Cuvântul „persoană” este un neutralizator de gen, pentru că persoana este femeie „persoană adultă de sex feminin” sau bărbat „persoană adultă de sex masculin”. În viața reală, un individ are trăsături care îi dovedesc, la un moment dat, identitatea. Pe parcursul existenței sale, unele date rămân constante, iar altele variază sau pot varia. Realitatea extralingvistică are o anumită organizare, căreia îi corespunde, la nivelul limbii, o organizare macrostructurală (grupuri de concepte) și o organizare microstructurală (grupuri semantice de cuvinte), care se pot clarifica prin analiză lexicografică, analiză semică și analiză contextuală. O prezentare a termenilor care definesc persoana are în vedere următorii factori: vârsta, înrudirea (familia), orientarea sexuală, raportarea la comunitate (apartenența etnică, lingvistică, confesională, locală, zodiacală), ocupația (profesia) și angajarea civică. Urmărim structurile denominative în funcție de primii doi factori. Pe baza cercetării vorbirii cotidiene și a discursului mediatic actual, arătăm denumirile persoanei în funcție de vârstă și sex, urmărind copilăria, adolescența, maturitatea, bătrânețea (câmpuri lexicale, sensuri denotative și conotative).

Actualizăm terminologia înrudirii accentuând dimensiunea „gen”. Reexaminăm terminologia rudeniei naturale (de sânge) directe și colaterale, precum și a rudeniei sociale.

Evidențiem procesul de metaforizare a termenilor, care a condus la sensul figurat al acestora. Arătăm, prin exemple în contexte, că acest proces continuă, dovedind resursele de expresivitate ale limbii române și creativitatea vorbitorilor ei.

Cuvinte-cheie: *persoană, sex, gen (gender), bărbat, femeie, vârstă, rudenie, metaforă.*

THE DENOMINATIONS OF A PERSON ACCORDING TO ONE'S AGE AND KINSHIP. IDENTITY AND OTHERNESS DURING THE CURRENT SOCIOLINGUISTIC CIRCUMSTANCES

Current research examines the person's identity “individual of the human species, considered human in the entirety of one's physical and psychological characteristics, human being, man”, in regards to alterity. The word “person” is a gender neutralizer, due to the fact that the person is a woman “feminine gender mature person” or man “masculine gender mature person”. In real life, an individual possesses certain traits that, at certain time, serve as proof for one's identity. During their existence, some data remain persistent, and others fluctuate or might change course. Extralinguistic reality has a certain organization, which, at the level of language, corresponds to a macrostructural organization (groups of concepts) and to a microstructural organization (semantic groups of words), that can be clarified through the means of lexicographic analysis, semic analysis and contextual analysis. A presentation of the terms that are used to define the person takes the following factors into consideration: age, kinship (family), sexual orientation, community rapport (ethnic, linguistic, denominational, local, zodiacal affiliation), occupation (profession) and civic implication.

We analyse the denominative structure according to the first two factors. We shine a light on the denominations of a person according to their age and gender, following their childhood, teenagerhood, maturity, old age (lexical fields, denotative and connotative meanings), based on the research of colloquial speech and current media discourse.

We reexamine the terminology of the direct and collateral natural (blood) kinship, as well as the one of social kinship. The terminology used for the members of the close family is almost in entirety inherited from Latin, suffers no changes of meaning and is constituted in binary gender pairs. For each concept, there is a prototypical lexeme and others that circulate regionally, are archaic, or rare.

We highlight the process of metaphorizing the terms, which led to their figurative meaning. We show, through examples in contexts, that this process is an ongoing one, proving the expressiveness resources of the Romanian language and the inventiveness of its speakers.

Keywords: *person, sex, gender, man, woman, age, kinship, metaphor.*

Prezentat la 24.04.2020

Publicat: iulie 2020